
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

קרימינולוגיה וזכויות אדם - 61104

תאריך עדכון אחרון 01-11-2018

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: קרימינולוגיה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): עו"ד רחלה אראל
עו"ד רחלה אראל

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: rachela.ere@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: בתיאום מראש עם המרצה

מורי הקורס:
עו"ד רחלה אראל
פרופ לסלי סבה

תאור כללי של הקורס:

הקורס מבקש להקנות לסטודנטים מבוא תיאורטי, היסטורי, משפטי ומוסדי לשיח זכויות האדם הבינלאומיות ובקונטקסט תחום המחקר הקרימינולוגי. בכלל זה, נדון בהתפתחותן של נורמות זכויות האדם, מאפייניהן, הצדקותיהן ועקרונותיהן, בדגש על יישומן בהיבטים השונים של הפשיעה, הענישה, מערכת אכיפת החוק, שיטור ופיקוח חברתי, כליאה וויקטימולוגיה. נעמוד על אתגר פרספקטיבת זכויות האדם הבינלאומיות באמצעות התודעות ביקורתית לדיונים המרכזיים בממשק שבין קרימינולוגיה לזכויות האדם, ובין השאר: עונש מוות ועינויים; כליאה וזכויות אדם (הפרדה יחידנית, כליאה המונית); סמכויות שיטור ופרוצדורה פלילית (הפרטה, הליך הוגן); רצח עם ופשעים נגד האנושות; צדק מעברי ועוד.

מטרות הקורס:

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

הסטודנטים יוכלו לזהות מקרי קונפליקט בתחום המחקר הקרימינולוגי ומחיי היומיום הניתנים להסבר באמצעות פרספקטיבת זכויות האדם הבינלאומיות. הסטודנטים יוכלו לנתח סיטואציות מורכבות בסביבתם ובממשק שבין הקרימינולוגיה לזכויות אדם, מזוויות ראייה שונות: משפטיות וחברתיות. הסטודנטים יוכלו ליישם ולעצב מודלים תיאורטיים המסבירים את הבעיות שזיהו ולהציע פתרונות אפשריים.

דרישות נוכחות (%):

שיטת ההוראה בקורס:

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

1. מבוא לזכויות אדם - מושגי יסוד והתפתחות היסטורית (דורות של זכויות אדם).
2. משפט זכויות האדם הבינלאומי - אמנות ומוסדות האו"ם.
3. נורמות זכויות האדם - מאפיינים והצדקות בענישה ובכליאה.
4. הגישה האינטרדיסציפלינרית של שיח זכויות האדם.
5. קרימינולוגיה וזכויות אדם - שיח חדש על נושא ישן. בין תובנות סוציולוגיות ללקחי שתי מלחמות

עולם.

6. ענישה וזכויות אדם - אילוצים נורמטיביים של לגיטימיות ומגבלות מעשיות: סוג העונש, אופן הטלת העונש ויישום העונש (עונש מוות).
7. כליאה וזכויות אדם - כליאה המונית ופרקטיקות קונטרברסליות (האכלה בכפייה והפרדה יחידנית).
8. אכיפת חוק ונורמות זכויות אדם - הסטנדרט הבינלאומי להתנהגות אנשי אכיפת חוק (פרקליטים, שוטרים וסוהרים).
9. הפרספקטיבה של פיקוח חברתי וזכויות אדם.
10. ויקטימולוגיה וזכויות אדם - פשעים נגד האנושות ורצח עם.
11. מדיניות הענישה והכליאה - הגישה האירופאית מול הגישה האמריקאית.
12. קרימינולוגיה, זכויות אדם וצדק מעברי.

חומר חובה לקריאה:

- בן נפתלי, א. ושני, י'. (2006) המשפט הבינלאומי בין מלחמה לשלום, הוצאת רמות - אונ' ת"א. עמ' 195-244.
- כרמי, נעמה. (2018) זכויות אדם: מבוא תיאורטי, תל-אביב: רסלינג, עמ': 15-45.
- סבה, ל. ואראל, ר. (2017) "כליאה בסגנון חופשי": על יישום הנורמות של זכויות האדם הבינלאומיות במערכת הכליאה הישראלית. חוקים י', 123, עמ' 131-166.
- Freeman, M. (2011). *Human rights: an interdisciplinary approach* 2nd Edition (pp. 1-14). Polity.
- Stanley, E., (2017) "Human rights as a protective force", in Weber, L., Fishwick, E., & Marmo, M., *The Routledge International Handbook of Criminology and Human Rights*. Routledge pub, pp. 503-511.
- Murphy, T., & Whitty, N. (2013). *Making History Academic Criminology and Human Rights*. *British Journal of Criminology*, 53(4), 568-587.
- Van Zyl Smit, D. (2012). *Punishment and Human Rights*. in Simon, J., & Sparks, R. (Eds.), *The SAGE handbook of punishment and society* (pp. 395-415). SAGE Press.
- Scharff-Smith, P., (2017) "Prisons and Human rights: past, present and future challenges", in Weber, L., Fishwick, E., & Marmo, M., *The Routledge International Handbook of Criminology and Human Rights*. Routledge pub, pp. 525-535.
- McCulloch, J., (2017) "Police, crime and human rights", in Weber, L., Fishwick, E., & Marmo, M., *The Routledge International Handbook of Criminology and Human Rights*. Routledge pub, pp. 323-330.
- Blower, E., Donald, K., & Upadhyay, S. (2012). *The Human Rights Implications of Contemporary Patterns of Social Control*. *Journal of Human Rights Practice*, 4(2), 187-212.
- מדינה. ברק, (2017) דיני זכויות האדם בישראל, הוצאת נבו, עמ' 446-460.
- Parmentier, S., & Weitekamp, E. (2007). "Political Crimes and Serious Violations of Human Rights: Towards a Criminology of International Crimes", in *Crime and Human Rights*, Boston: Elsevier, pp. 109-144.
- Mitsilegas, V., (2017) "The European Union, Criminal law and human rights" in Weber, L., Fishwick, E., & Marmo, M., *The Routledge International Handbook of Criminology and Human Rights*. Routledge pub, pp. 115-124.

McEvoy, K. Dudai, R. & Lawther, C. (2017), "Criminology and Transitional Justice",
in: Liebling. A., Maruna. S., & Mcara, L., Eds. The Oxford Handbook of Criminology
(6th edition) pp. 391-415.

חומר לקריאה נוספת:

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :
מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 100 %
הרצאה 0 %
השתתפות 0 %
הגשת עבודה 0 %
הגשת תרגילים 0 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות: